

BUTLLETÍ

DEL

CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

BUTLLETÍ

DEL

CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

1901

VOLUM ONZÈ

BARCELONA

TIP. «L'AVENÇ»: RÒNDA DE L'UNIVERSITAT, 20

1901

 BUTLLETÍ DEL
CENTRE EXCURSIONISTA
DE CATALUNYA

ANY XI

JANER DE 1904

N.º 72

L'ALCOOLISME PANDEMICH

*Defensem el cervell,
y avant sempre.*

(Acabament)

En aquest mig sigle no hi ha institució, art, ofici, costum, hàbit, bons o dolents, que no s'hagin modificat; no hi ha novetat, invent, provatura útil o nociu que aquí sien ignorats teòrica y pràcticament. Els Pireneus com si no hi fossin.

No és sols l'esperit autòcton d'assimilació imitativa la força viva que'ns empeny al cosmopolitisme, practicat pels nostres avis, — viatgers y emigrants a tot arreu del planeta; — hi ha, ademés, l'entrada dels forasters y el nacionalisme del capital estranger que compra'ls carrils y *tramways*, explota l'electricitat, les mines, els salts d'aigua, o sia forces vives y de desprendiment tant transformadores que, dins poch desenis, aquest bocí d'Espanya probablement haurà perdut sa fesomia propria per intussuscepció y per oposició, tant moral com materialment, tant si volen com si no volen els fills de catalans que visquin a la seva terra. Fòra il·lusions.

L'història natural de la seva estirpe humana és tant novella que no té tants anys com la nostra centuria, y per

aixó és que tractant-se d'usos y costums conexas ab la crapulositat ens trobem en període inicial de ple anàlisi constituyent de principis tecnològichs certs y abundants que permetin deduccions exactes o positives.

Si fos possible la resurrecció del savi antropòleg autor de *L'Esprit des Lois* (1), tot dient la veritat com abans, modificaria son criteri etnogràfic y lingüístich, perquè sens variar el vici del beure són altres les begudes, en sa potencia intoxicadora. *L'alcoolisme no té nacionalisació*, dençà que'ls alambichs han nivellat tots els pobles, arruïnant sa salut y fent de la seguretat personal una *opera magna*, ja que no un *desideratum*.

La diferencia que avui existeix entre'ls pobles dits llatins y els altres—en quant a llurs epidèmies químiques-industrials—no més consisteix en lo respecte actiu de la terapèutica y l'higiene apropiades a cada metzina, convertida en instrument materialisat del corresponent vici.

Segons cúiden les nacions de profilaxis contra la crapulositat, s'han de distingir en molt, una mica y gens empenyades en l'obra defensiva de salvació que'l civilisme imposa; aturant-ne les calamitats que creen certs alcaloides—morfina, cocaïna, etc.—y les substancies de laboratori, que prou són conegudes com *corpora delicti* y esques del pecat d'intoxicar-se tants milions de ciutadans; mal aconsellats o ignorants, de cervell sà o no prou ben equilibrat pera saber tenir salut y posar-hi'ls medis necessaris privats y col·lectius que la fan robusta, complerta, productiva, civilisadora.

Qui vulgui dir tota la veritat, sense'ls recursos que'ls erudits titulen logomaquies, tautologies, eufemismes y el poble nostre embolichs y capdells, haurà de trobar-se obligat a estudiar com el vici crapulós va y ve de lo econòmic a lo polítich y de l'administració a la sanitat, ara y per sempre.

Ab la pobresa va'l major motiu predisponent a la be-

(1) Montesquieu: *Un Allemand boit par coutume; un Espagnol par choix*, L. XIV, C. X.

guda del vi, licor, etc., substituïnt, ab apariència traidora y de pas, a l'aliment, molt més si aquest escasseja, y remés si també l'han falsificat els *trusts* infames.

El proletariat de brusa, gech y levita no s'acabarà may; però'l dret de viure sà l'hom il·lustrat, lliure, independent, amich de la salut y procurador de la pau civil racionalment adquirida, no ha de confondre-s ab el diner, per quant, si la fortuna fa diferencies, la racionalitat les modifica, sempre en profit del conjunt societari familiar.

Si hi ha reivindicacions socials a fer, sols podran esser pràctiques les que sien científiques, y l'estudi natural de la vida humana prova cada moment ab més evidència que *tot problema sociològich és, abans tot, sanitari.*

Fa inqüestionable l'endarreriment en que's troben els pobles avuy en llur modo de jutjar l'alcoholisme; vici arreladíssim en determinades classes, com, per exemple, la jornalera y la militar d'Europa y Amèrica. Qui no ho sap?

Es legisla pera que'ls proletaris no sien crapulosos, y poch's estadistes volen posar en relació de causa a efecte patològichs el desconort de la miseria y l'hàbit de beure esperitosos, o sia'l preu dels aliments y la temperança general de la massa obrera.

Es reglamenta pera que'ls soldats tinguin continència professional, y cap ministre de la Guerra voldrà confessar que pera finir ab un absurdo secundari s'ha d'anar a la supressió del principal, que és lo militarisme obligatori.

La lley sobre'ls blats fa minvar l'alcoholisme a Inglaterra; mentres hi hagi exèrcits permanents y forçats, l'home tindrà major perill de beure, tant en la pau com en la guerra. Això és obvi.

L'anàlisi del suicida acaba ab tot dubte al provar-se, com dos y tres fan cinch, que la desesperació de la miseria constant y l'avorriment de la coacció sistematisada fan molts viciosos, que ans de matar-se cerquen en la beguda no remey, sinó cordial a les penes insoportables; perquè no hi ha perill cerebral més gran que tenir consciència de la realitat y soportar les crudelitats dels convencionalis-

mes il·lògichs, perpetuats molts per tradició y no més, perquè sí y prou, a la força.

En la vida social patològica ab més motiu que en l'individualisada, tot és complexe per quant les series de la causalitat mental són molt comparables ab les series de les substancies aromàtiques, grasses, etc.; els elements fonamentals són comptats ab els dits d'una mà, les combinacions de transformació són infinites. Tot és metabolia y metamorfosis.

Per això la Sociologia y la Química són parts del conjunt que's diu ciencia de la vida nostra, superior a la de l'animalitat.

* * *

L'imperatiu categòrich de la raó obliga al propagandista que tracta d'epidemiologia humana a donar noticia complerta de la terapèutica y l'higiene corresponents a cada una de les especies morboses estudiades en la patologia que'ns pertoqui.

El coneixement sanitari de l'anti-alcoholisme és duplicat, perquè's tracta d'un vici y d'un negoci, d'un mal artificial y d'uns productes intoxicadors.

La societat ha de sotsmetre-s a un tractament racional y empírich de curació metòdica, perquè és víctima — podria dir-se propiciatoria — dels invents químichs integrats en les begudes que s'ens paro destrueixen la moralitat, la pau, el treball en sos més pregons fonaments naturals, com ho són els de la sanitat col·lectiva, en aquest punt concret si no menyspreada poch s'en falta.

Contra'l vici crapulós ni hi ha hagut ni pot haver-hi més remey absolut y perpetu y eficaç que la virtut de l'abstinencia, per lley formulada desde'l temps hipocràtich en l'apogema: *contraria contrariis curantur*.

Els nous templaris de la Creu blava, els teetotals o abstemis, aiguaders, que no tasten beguda esperitosa si no'ls l'ordena'l seu metge ab motiu de malaltia, *deixen d'esser voluntariament consumidors y es proposen que sos convivents tampoch ho siguin*.

Prediquen la virtut ab l'exemple, no volen emmalaltir-se a gratcient, defensen el normalisme de son cervell, abominen de les metzines industrials y són exemplars d'una racionalitat inqüestionablement civilisadora.

Existeixen ja més d'una centena d'Associacions sanitàries y pugen a més de sis milions els higienistes que les formen, publicant-ne nombrosíssims llibres, revistes, diaris, que pot-ser coneixen millor que jo, en els dos continents dits vell y nou.

Al cap-d'avall dels setanta anys de lluita admirablement plantejada y sostinguda ab continuïtat d'acció, gens sectària ni exhibicionista, pels intel·lectuals anglo-saxons, americans del Nord, y escandinaves primerament, y després pels germanis, eslaus, cèltes, etc., s'ha d'entendre que tota l'higiologia s'enclou en el principi pràctich *d'educar pera prevenir l'alcoholisme*.

L'ensenyança tecnològica fa conèixer el monstre; el consell d'experiència donat y rebut a temps salva les vides; la misericòrdia dels altruistes obra com contra-metzina dels ignorants tant si són viciosos com si no ho arriben encara a ésser. Obrint escoles se tanquen tavernes.

La defensa sanitària dita anti-alcoòlica és en absolut racional y pedagògica, de toxicologia superior-crítica y elemental-popular. Ara comença a projectar-se alguna càtedra, no oficial, en els països més adelantats, y Catalunya podria tenir la gloria d'anar endavant de tots si'l curs acadèmic universitari vinent en fondés una a Barcelona. ¿Què us sembla de fer-ho, no importa qui la desempenyi, en aquest CENTRE EXCURSIONISTA? El qui parla, sembla; el qui ou, cull.

L'excursionisme col·lectiu y públich escrutant propaga y ensenya naturalment.

El jorn que l'alcoholisme sia un enemich conegut, per pública notorietat, tal com és, solament els suicides emplearan diner en comprar begudes que'ls matin fent-los patir ab barreja d'oradura, miseria y vilipendi.

El boig sempre s'alcoholisarà a despit y contra de tot-hom, perquè son cervell espatllat no té més funcions

que les automàtiques, y lo determinisme ho comprèn tot, fins a morir.

Qui estant bo, és a dir, complert y sencer del cervell, s'alcoholisa, pot fer-ho per ignorancia a l'apuntar la raó ab la pubertat, y molt després d'aquesta; y sempre que l'avís del perill li arribi a temps, és home salvat ab l'auxili dels intel·ligents tècnichs, que curen tals malalties químiques y d'industria.

El primer moment patològich del vici crapulós s'ens herencia disfrènica és avuy curable per complert, fòra temor de recaigudes y recidives; passada l'*occasio præceps*, l'oportunitat repentina, poch se pot fer o res pera convertir els *detritus* socials caiguts en l'abim en persones útils als demés. Per això no n'hi pot haver may de profilaxis no essent individualisadament oportuna, y menys en l'alcoholisme d'ara.

La triaca s'ha de posar abans d'arribar el veneno al còs del noy, l'adolescent y el jove, s'ens excluir-né l'adult, avuy que'ls esperitosos més terribles no surten del such del raim de vinya, sinó del frau del negociant ab laboratori de metzines tolerades.

Les Associacions de temperança contra les begudes—dites a l'estranger venenos inhebrants—són s'ens dubte un organisme de compensació racional, com més va més econòmic.

Ja que l'art destilatori dóna ales al vici, la ciencia higiològica les retalla y n'arrenca també plomes y canons; perquè convertir una au de rapinya en bestia que paoni constitueix una obra molt profitosa pels destinats a esser víctimes de tal fera carnívora.

La morbositat crapulosa és avuy una pandèmia apoyada y explotada pels Sindicats de negociants d'aquesta determinada industria incòmoda, perillosa, nociva tot alhora, donchs és tòxica; en conseqüencia, pot y deu haver-n'hi d'*Associacions de defensa sanitària preventiva y curativa* concretant-se al vici crapulós.

Aquestes Societats d'higienistes filàntrops, o amichs de l'home, practiquen l'altruisme perquè no volen deixar

d'esser persones racionals sanes ni un sol minut de sa vida, conserven tant com se pot la normalitat cerebral de l'aplech humà, al que perteneixen, y no's volen malmetre'l còs ab veneno de cap mena, per agradable que sia aquest als sentits forans de la boca, el nas y els ulls.

Associar-se pera conèixer y evitar el perill de morir intoxicat y envenenat per productes de l'industrialisme capitalista a la moderna, és un acte conscient, que val tant com pesa (a manera de diamant tallat pera solitari) y que serveix pera defensar-se 'ls ciutadans il·lustrats que posen la Sanitat davant de tots els ideals sociogènichs per convicció de realitat, y si'ns plau per força.

L'higiologia no permet diferenciació dualista, ni cap altra, entre l'il·lustració y l'educació de l'individu social: ensenyar a conèixer l'home y son medi és biologia pura y suprema.

La lluita material pera la vida nutritiva generadora, tal com és, depèn de que les funcions de relació social o del cervell encara no són complertes ni en qualitat ni en quantitat.

Els pobles més civilitzats se troben en el període o edat de juvenesa psico-social.

Les últimes guerres y la pau armada, ab el colonialisme a canonades y explosius, ho demostren palmariament. La barbarie no minva gaire ab els césars y els imperialismes *démodés*.

A *fortiori* ho comprova d'altra part l'alcoholisme. Massa se'l veu que creix, reina, impera ab despotisme y tirania de vici avassallador; perquè la cerebralitat humana's desenrotlla molt despay, y els pobles encara són juvenets, faltats d'experiencia econòmica-sanitaria, més fàcilment propensos a voler que se'ls diverteixi no pas a que se'ls estimi.

Haig d'acabar y res he pogut detallar de la defensa que'ns pertoca prenent exemple y procurant imitar la conducta dels pobles septentrionals, europeus y americans, abans que'ls llatins víctimes dels esperitosos d'industria a la moderna.

L'epidemia crapulosa's troba aquí en el període d'invasió, si no m'erro de ple a ple.

Creixen molt les destilaries y oficines, augmenten massa les tavernes y els cafès, l'oferta és excessiva y fins exagerada. Reparem-ho.

Les clàssiques costums catalanes no resisteixen l'impuls doble de les forasteres y estrangeres, si s'hagués de jutjar l'esperit català pels signes y símptomes perifèrics del divertir-se, vestir, menjar y beure en públich y de l'estar intoxicat a casa o fóra d'ella.

Sembla que Catalunya conserva moltes energies de son antich cabdal hereditari, per quant treballa y avança sentint ab tota intensitat el civilisme que l'associació porta: com causa de les causes morals y materials de la que és dita cultura progressiva.

Donchs enfront de l'alcoholisme que'ns emmalalteix, arruinant-nos y convertint-nos en poble decaigut, y com mediterrani en perill d'esser per anejió esclavistat, no tenim més remey que associar-nos molts, com més millor, formant-ne una *Internacional: Companya de Temperança Sanitaria*, que s'ocupi de l'alcoholisme no més o de tots els altres assumptes d'higiologia psico-social, d'urgent necessitat molts.

Catalunya contra l'alcoholisme res fa, perquè l'inercia és negació econòmica-sanitaria, y, tractant-se d'epidemies, sofrir-les a l'antiga és estat primitiu pur, d'individualisme anàrquich, d'atomisació y d'ignorancia no més que animals y gregòriques.

L'higiologia d'aplicació a l'intemperancia pera les begudes és en absolut de lliure associació col·lectivista y mutua, d'instrucció educativa integral y pan-nacionalista, és a dir, *una pura y sensible germanor sanitaria a la moderna*, en la qual tot-hom hi cab y ningú hi pot fer nosa; perquè'l dret de pertànyer a la *Companya dels patriotes* el dóna la virtut, no'l naixement; la cerebralitat, no l'idiome. *Pera l'humanisme ni hi ha races ni fronteres*: una vida lliure, una patria pera tots, una familia solidaria: aixís s'entén el nou ideal en nostre temps.

Nostra defensa ha d'esser biocèntrica y totalisada, perquè és científica y ha de fer-se pràctica, lo mateix a l'oposar-nos a la cràpula que a les altres morbositats ruinoses y anti-socials, químiques o no. Nostres subjecte y objecte són d'economia, que no n'hi ha pas de més transcendental y pura.

Si alguns higienistes patriotes, fills y estadants tots plegats de Catalunya treballadora y hospitalaria, s'agrupen coral y coratjosament fent un núcleu protogènich d'atracció intercívica fort y sostingut no més que un any, poden tenir la seguritat, aquests iniciadors, de trobar ja dispotes moltes mares de bioplasme y bones membranes contentives que permetin ara mateix organitzar cèlules, teixits y una entranya nova en l'economia de l'organisme social pan-nacionalista que lluita contra la crapulositat de tot arreu.

Qui negui l'esperit associatiu dels catalans, d'abans y d'avuy, o diu lo que no sap o nega per capritxo la veritat. Tant-de-bo que aquest, ja històrich, Centre d'excursionisme fos el punt d'emergencia y *nisus formativus* de la nova entitat sociogènica dedicada a la defensa y triomf dels nostres ideals puríssims, alterosos, indestructibles, que són els de la salut entera y veritable, integrant-ne avenç, benestar, seguritat, pau y treball, obtinguts per medis racionals que la ciencia produeix ab l'auxili de l'experiencia, conquistades per medi de la *llibertat, que és vida*, com diu el proverbi, y no ment. *Pensem-hi.*

Molts ens preguntem, boy en secret, prenent-ne'l pols a l'organisme català, com si's tractés d'un home convalescent y enfeinat: Per què l'esperit regional no pren per nord de sa bussola l'higiologia moderna?

Com pot esser un sanitarisme preventiu si no és tècnic y li falta aplicació biocèntrica?

És possible estar indiferent, ara que'l vici crapulós cada quinqueni fa més víctimes y majors ruïnes? No és morbós el pessimisme egoista?

Y si'ls estrangers fondessin una Societat de temperança pera auxiliar als intemperants de nostra regió? Y si

ho realisen els forasters? No s'ha de témer que Catalunya pugui agonitzar y morir si la fan amoralisada, ab els alcòlichs, sos coneguts enemichs?

No puch seguir fent preguntes d'aquest gènere llegint *avuy* en públich. Ab la mostra n'hi ha prou, probablement, y perdoneu si us he cançat l'atenció ab aquests simplificats datos de biologia general, en son capítol de l'alcoholisme pandemia, proposant-me sols una breu excursió a la *Sociologia higiènica*, y estant cada moment més convençut de que l'immortal Heràclit va resoldre, de cop y pera sempre, el problema enter de la *mentalitat humana*, afermada en el cervell deslliurat de begudes esperitoses, obra de l'industria y el comerç anti-socials.

Diu l'apoteigma de l'antropòleg:

Αἴη ψυχὴ σεβῶ τάτη καὶ ἀρίστη.

L'ànimo sech és el mès savi y el millor.

Si Catalunya ha tingut fins avuy per fonament de sa prosperitat y fama les honrades costums del treball y de l'estalvi, que produeixen sanitat y riquesa socials, més que lògich és *natural defensar-nos* d'aquests *enèmichs quimichs*, que ja'ns emmalalteixen y prompte ens destruirien com *viciosos* empobrìts, decaiguts, esclavisats, indignes de portar el nom de catalans. *Lluitant racionalment, triomfarem.*

Donchs se tracta de *conservar cervells forts y sans* no més que tenint-los aixuts dels nous venenos industrials, *arrepleguem-nos pera defensar nostra integritat sanitaria ab procediments científichs, y avant sempre!* QUE CATALUNYA NO'S MORIRÁ!

ESTADÍSTICA GENERAL DEL COMERÇ INTERIOR,
DATOS DE L'EXPORTACIÓ D'AIGUARDENTS, ALCOOLS, LICORS
Y VINS. ANY 1899

Aiguardents	{	Comú	471,327 litres
		Anissat	245,909 »
		Total	<hr/> 717,236 litres

Alcools	269,251 litres
Licors	1.000,129 »
Vins { Comú	630.562,893 »
{ Jerez	10.373,035 »
{ Generós.	1.814,575 »
	<u>642.750,503 litres</u>
Total de l'exportació.	644.737,125 litres

(Copia de la *Gaceta Oficial* pel Sr. Cruzate.)

FÁBRICAS D'AIGUARDENTS, LICORS Y ALCOOLS
A CATALUNYA Y BALEARS

	Aiguardents	Licors	Alcools	Totals
Barcelona	125	66	17	203
Tarragona	9	5	2	16
Girona	12	7	1	20
Lleyda	13	7	2	22
Balears	32	9	7	48
	<u>192</u>	<u>94</u>	<u>29</u>	<u>309</u>

Fàbriques: Catalunya, 261; Balears, 48

(Estadística de l'*Anuari Riera de 1899*, extractada pel Llicenciat en Medicina, T. Cruzate.)

EBRIS AUXILIATS EN ELS DISPENSARIS MUNICIPALS
DE BARCELONA

	1897	1898	1899	Totals
Janer	21	34	30	85
Febrer	34	38	30	102
Març	31	41	27	99
Abril	43	32	24	99
Maig	29	35	25	89
Juny	29	39	34	102
Juliol	43	37	24	104
Agost	28	27	25	80
Setembre.	48	19	24	91
Octubre	43	28	40	111
Novembre	45	30	48	123
Desembre	40	30	45	115
	<u>434</u>	<u>390</u>	<u>376</u>	<u>1,200</u>
Promedi mensual.	36'16	32'5	31'33	33'33

(*Estadística Oficial*, qual copia dech al doctor Soldevila.)

IGNASI VALENTÍ VIVÓ

Barcelona, 2 Juny 1900.

LITERATURA ORAL CATALANA

DITXOS TOPICHS

No pretench, ni molt menys, fer una col·lecció completa de *ditxos tòpichs* catalans. No basta un home sol pera recullir tot lo que la musa popular ha inventat, ja pera alabar, ja pera pintar los defectes, ja pera descriure tal o qual particularitat dels pobles. Mes pretencions no passen de voler fer un petit ensaig sobre aquesta branca de la literatura oral catalana, formant un aplech dels ditxos recullits per mi en mos diferents viatges per nostres encontres y posant-hi les confrontacions y referencies ab els ditxos d'altres pobles de nostra península. Me donaré per plenament satisfet si mon petit treball desperta en altres el desig d'anar-lo augmentant y arribem a tenir, més o menys tard, una col·lecció complerta dels ditxos tòpichs de nostra benvolguda Catalunya.

ELOGIS

Barcelona és bona
si la bossa sona;
tant si sona com si no sona,
Barcelona sempre és bona (1).

Roda Espanya y roda 'l món,
y torna-te'n cap al Born (2).

O bé:

Roda 'l món
y torna 'l Born.

Gurp y Tona,
la flor d'Ossona;
Balenyà y Sant Julià
s'ho poden disputâ (3):

(1) Ditxo propri de Barcelona.

(2) Barri de Barcelona, d'ont és aquest ditxo.

(3) L'elogi d'aquests quatre pobles dels encontorns de Vich és merament

Si 'i Vallès fos un ou,
lo rovell fóra Palou (1).

Lo rovell de l'ou de l'Ampurdà
es Borrassà (2).

Al Vallès
tot hi és;
y a Marina
tot s'inclina (3).

A Vilabertran les boniques,
a Vilafant les gentils,
y a Avinyonet les fumades,
burladores de fadrins (4).

Pera fer olles, la mellor terra
és la de Sant Salvador de Breda (5).

CELS GOMIS

(Seguirà)

SECCIÓ OFICIAL

SOCIS ENTRATS DURANT LO SEGON SEMESTRE DE 1900

SOCIS RESIDENTS

D. Alfons Gallardo Garriga. — D. M. Bombach. — D. Eugèni de Vaudrey y Oscanyan. — Rvnt. D. Joseph Mas y Domenech, Pbre. — D. Joaquim Aguilera. — D. Claudi Plaja y Serra. — D. Angel Aguiló.

irònic. En l'Anuari de nostra Associació corresponent a l'any 1881 s'ha publicat la següent variant:

Gurp y Tona,
lo mellor d'Ossona;
més si pots trià,
ves a Balenyà.

(1) Pera ponderar l'excel·lència d'una cosa sol dir-se en català: *és lo rovell de l'ou*.

(2) Poble que dista uns 5 kilòmetres de Figueres.

(3) Alguns diuen sols:

Al Vallès
tot hi és.

Se dona 'l nom de *Marina* a nostra costa de llevant.

(4) Los tres pobles a que fa referencia aquesta corranda són dels encontorns de Figueres.

(5) Al peu del Montseny, aon se fabrica molta terrissa.

— D. Victorià Pagès. — D. Pau d'Areny. — D. Ramon Picó y Campmar. — D. Baldiri Faig Gelart. — D. Alfons Bonay. — D. Pere Basté. — D. Joan Crespí. — D. Ramon Comas.

SOCIS DELEGATS

D. Joan Reixach Aubert, a Olot. — D. Xavier Monsalvatge Iglesias, a Girona. — D. Miquel Pagès y Camps, a Vich. — D. Grau Coll, a Masnou. — D. Pere Valls Torroella, a Baracalbo (Bilbao). — D. Joseph M. Oribe, a Montevideo. — D. Joseph Lleó Pagano, a Florencia.

DONATIUS PERA LA BIBLIOTECA

De D. Aureli Campmany: 35 goigs. — Varis impresos que se repartiren en la festa celebrada a Blanes y dedicada an en Cortils y Vieta. — 2 goigs.

De D. Arthur Osona: *Mas excursions pels Alpes*, pel propri donador.

De D. Joan M. Guasch: Poesies, pel propri donador.

Del Rvnt. D. Joseph Pou y Batlle, prebere: *Sermó dedicat a Sant Jordi*, pel propri donador.

Del Ministeri de Foment: *Bulletin de la Société languedocienne de Géographie*. — *Bulletin de la Société Ramond*. — *Bulletin de la Société Royale Belge de Géographie*. — *Memorias y Revistas*, de la Sociedad Científica «Antonio Alzate», de México.

De D. Francisco Monsalvatge y Fossas: *Monasterio de San Martín de Canigó y Geografía histórica del Condado de Besalú*.

De la «Academia Bibliográfico-Mariana», de Lleyda: *Corona de la Santísima Virgen María*, traduïda pel Dr. Niceto Perujo.

De D. Olaguer Miró y Borràs: *Calendario para el año 1901*. — *Aforística Médico-Popular Catalana* (dos exemplars), pel propri donador.

De D. Benet Roura: *Colecció de guías-itinerarias de Suïssa y França*.

De D. Tomàs de A. Rigualt: *La Santa Misa*, pel propri donador.

De D. Joan Teixidor: 6 goigs.

Del «Centro de Maestros de Obras de Cataluña»: *Llista dels socis en 1900*.

De D. Cels Gomis: Una làmina de varies inscripcions lapidaries del regne de Valencia.

Dels Drs. Comas y Prió: *Diagnóstico de los cálculos renales por los rayos Röntgen*, pels donadors.

Del Rvnt. D. Joseph Guardia, prebere: 3 goigs y una estampa de la Mare de Déu de Carrasmada.

De D. Joaquim Cabot: Dos volums enquadernats corresponents al 1.^r any de «La Veu de Catalunya». — Un llibre manuscrit: *Memorias de varias cosas de l'Art de l'Argenter*.

De la «Academia Bibliográfico-Mariana», de Lleyda: *Tesoro de*

protección en la Santísima Virgen ó estímulos de amor y devoción a la Madre de Dios Señora Nuestra, por D. Teodoro de Almeida.

De D. Manuel Galilea: *Indicador de Barcelona y Guía-Cicerone de Barcelona*, per n'Anton de Bofarull.

Del Rvnt. D. Guillem d'Areny, prebere: *Le moine Benedictin*, per Dom Besse. — *Aroldo*, òpera de Verdi (música). — Varis periòdichs y follets.

De la familia de N. Cortils y Vieta: *Recort del homenatge que la vila de Blanes dedica al seu fill en Joseph Cortils y Vieta en 9 de Setembre de 1900*.

De D. Ignasi Llorens: *Cartilla popular pera la profilaxis de la Tuberculosis*, pel propri donador.

De D. J. Thos y Codina: *Andorra*, pel propri donador.

DONATIUS PERA'L MUSEU Y COL·LECCIONS

De D. Joan Teixidor: Una pedra dita de llamp.

De D. Joan Marimon: Un fòssil trobat prop de Centelles.

De D. Benèt Roura y Barrios: Varis fòssils.

De D. Guillem d'Areny: 5 segells parroquials.

CRÓNICA DEL CENTRE

DESEMBRE

SESSIÓ OFICIAL

JUNTA GENERAL ORDINARIA. — El dissabte dia 29 va celebrar-se Junta general ordinaria. El president, D. Lluís M. Vidal, va explicar la satisfactoria situació corporativa; el tresorer digué que la situació econòmica, encara que no molt satisfactoria, és d'esperar que millorarà, y es va votar la renovació de càrrechs que reglamentariament vagaven.

Foren elegits: president, D. Ramon Picó y Campamar; tresorer, D. Alfred Gaza; secretari segon, D. Ceferí Recafort, y vocals, D. Joan Cardona, mossèn Norbert Font y Sagué y D. Joseph Soler y Palet.

Se discutí y aprovà la modificació de l'article vuitè dels Estatuts establint la quota anyal de dotze pessetes y autorisant, pera quan se cregui convenient, l'imposició d'un dret d'entrada.

El soci Sr. Pagès féu un entusiasta elogi del president senyor Vidal, ponderant els serveis que ha fet al CENTRE y l'entusiasme que ha demostrat durant els dos bienis que ha presidit, y dema-

nà pera ell y els demás companys de Junta que acaben son comès un bon record y una manifestació d'agraïment.

Aixís s'acordà per unanimitat.

CONFERENCIA

El divendres dia 28, el nostre president D. Lluís Marian Vidal llegí una notabilíssima *Memoria* referent a una excursió a la Vall d'Aran y al Canigó. Situà la vall geogràficament, explicà les alteroses y gegantines serralades que l'enrotllen; les valls d'accés per la banda de Catalunya, els naixements y curs dels rius, la constitució geològica, entretenint-se en relatar algunes curiositats; estudià'ls típics monuments arquitectònichs romànichs que's troben en aquella vall, y hi donà gran amenitat explicant les costures, festes y particularitats filològiques, referint minuciosament tot el camí que va fer fins a sortir per Pont de Rey.

Desd'allí va anar a pujar al tren, que'l portà a Perpinyà y al Vernet, aon va reunir-se ab els nombrosos delegats del Club Alpí Francès, secció del Canigó, que havia invitat al CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA pera assistir a l'inauguració del Refugi que, pagant el Club-Alpí, s'ha construït al *Pla dels Cortalets*, al mig del bosch sota del pich del Canigó, que en Bosch de la Trinxeria ne diu de Balaig.

D'aquella festa n'ha fet el Sr. Vidal una molt bonica y animada relació, lamentant que'l nostre CENTRE no tinga tants recursos com el Club Alpí pera poguer fer quelcom semblant en alguns indrets de Catalunya.

L'ascensió al Canigó se fa per un camí excel·lent, y podrà fer-se nit prop del cim més enlairat, capiguent en el refugi més de 30 persones. Allí permanentment hi haurà un guardià y queviures. El guia Buxó, a qui la gent del país li diuen el rey del Canigó, organisà admirablement tota la expedició y el menjar de tant nombrosa comitiva al mig del *Pla dels Cortalets*, a ple aire.

De tota la Vall d'Aran y Canigó va presentar-ne'l Sr. Vidal per projecció lluminosa més de 56 vistes fotogràfiques instantànies que donen una meravellosa idea gràfica de tot lo que va explicar.

No cal dir que'ls socis que atapaïen el local aplaudiren y felicitaren al conferenciant.

LO CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA sols se declara responsable de lo contingut en la *Secció Oficial* del seu BUTLLETÍ, deixant íntegra als respectius autors la responsabilitat dels treballs firmats.